

Ричард прикипів до драбини. Руки міцно вхопилися за скоби. Він відчув біль на дні очниць. Задихав надто швидко і глибоко.

— Дехто пропустив мої слова повз вуха, чи не так? — весело сказав голос згори.

— Я... — Ричардове горло не слухалося. Він ковтнув, щоб зволожити його. — Я не можу поворухнутись. — Його долоні спітніли. Що як вони настільки спітніють, що він просто спорсне з них у безодню?

— Звісно, що можеш. Або, якщо таки не можеш, то залишайся тут висіти на стіні, поки долоні не залякнуться, ноги не підігнуться, і ти не загудиш на тисячу футів униз, назустріч дуже неохайній смерті.

Ричард глянув угору на маркіза. Той дивився на Ричарда й усміхався; коли він побачив, що Ричард дивиться, то відпустив обидві руки й помахав йому всіма пальцями.

Ричард відчув, як ним пробігла хвиля співчутливого запаморочення.

— Виродок, — сказав він про себе, відпустив скобу правою рукою й перемістив її на вісім дюймів угору, поки не намацав наступну скобу. Тоді він переставив праву ногу. Затим повторив процедуру лівою рукою. Скоро він дістався краю плаского даху, переступив через нього й повалився каменем.

Він зрозумів, що маркіз уже крокував дахом геть від нього. Ричард помацав дах рукою і відчув міцність конструкції. Серце калатало йому об ребра.

Десь віддалік чийсь хрипкий голос закричав:

— Тебе сюди не кликали, де Карабасе. Йди геть. Не затуляй пейзаж.

— Старий Бейлі, — почув Ричард де Карабасові слова. — Ти виглядаєш дивовижно здоровим.

Тоді до Ричарда підчовгали чийсь ноги, а палець обережно тицьнувся в ребра.

— Ти живий, парубійку? У мене там зупа вариться. Хочеш? Зі шпаків.

Ричард розплющив очі.

— Ні, дякую.

Спершу Ричард побачив пір'я. Він не міг зрозуміти, чи це пальто, чи плащ, а чи якась дивна накидка, котрій не було назви, але що б то не був за вид верхнього одягу, його густо й суцільно вкривало пір'я. З-над того пір'я виглядало добре й зморшкувате обличчя з сивими вовнистими баками. Тіло нижче обличчя, де його не вкривало пір'я, було обмотане мотузками. Ричарду мимохить згадалася театральна вистава про Робінзона Крузо, на яку його водили малим: отак міг виглядати Робінзон, якби його корабель зазнав катастрофи на якомусь даху замість безлюдного острова.

— Мене кличуть Старим Бейлі, парубче, — сказав цей Робінзон. Він намацав розхитані окуляри, що висіли в нього на шнурку на шиї, насунув їх на носа й оглянув Ричарда. — Не можу тебе впізнати. Котрому баронові ти присягнув на вірність? Як тебе звуть?

Ричард присилював себе сісти. Вони були на даху старої будівлі з коричневого пісковика, а над ними здіймалася башта. З кутів тієї башти сумно випиналися вивітрені горгульї, яким бракувало кому крила, кому кінцівки, а в кількох випадках — і голови. Ричард чув виття поліційної сирени й приглушене ревіння двигунів далеко внизу. На іншому кінці даху, в тіні башти, стояло щось схоже на намет — старий, коричневий, багато разів латаний намет, забризканий білими плямами пташиного посліду. Ричард розкрив рота, щоб назвати старому своє ім'я.

— Гей, ти. Помовч, — звелів маркіз де Карабас. — Ані слова більше. — Він повернувся до Старого Бейлі. — Люди,

що пхають свого носа куди не просять, — він лунко клацнув пальцями під носом старого, від чого той підстрибнув, — іноді його втрачають. Отож. Ти двадцять років був винен мені послугу, Старий Бейлі. Велику послугу. Я прийшов по неї.

Старий блимнув очима.

— Я був дурнем, — тихо сказав він.

— Старі дурні найдурніші, — погодився маркіз. Він сягнув рукою до внутрішньої кишені пальта й витяг срібну коробку, більшу за тютюнову, але меншу за сигарну, і прикрашену набагато пишніше за будь-яку з названих.

— Знаєш, що це таке?

— Краще б не знав.

— Збережеш її для мене.

— Я не хочу її брати.

— Ти не маєш вибору, — сказав маркіз. Старий даховик прийняв від нього срібну коробочку й тепер незграбно тримав її обома руками, ніби та могла будь-якої миті вибухнути. Маркіз легенько потицяв Ричарда квадратним носом свого чорного черевика. — Гаразд, — сказав він. — Треба рухатися далі, чи не так?

Він рушив дахом геть, тож Ричард зіпнувся на ноги й подався слідом, тримаючись подалі від краю. Маркіз відчинив двері в стіні башти коло скупчення високих димарів і пішов униз погано освітленими спіральними сходами.

— Що то був за чоловік? — спитав Ричард, вдивляючись у тьмяне світло. Їхні кроки розносилися й віддунювали вниз металевими сходами.

Маркіз де Карабас пирхнув.

— Ти не почув ані слова з того, що я казав, правда? Ти вже вскочив у халепу. Усе, що ти робиш, усе, що кажеш, усе, що чуєш, погіршує твоє становище. Молився б краще, щоб не залізити в це надто глибоко.

Ричард схилив голову набік.

— Перепрощую, — сказав він. — Я знаю, що питаю про особисте, але... Ви клінічно неврівноважений?

— Можливо, але малоймовірно. А чого питаєш?

— Ну, — сказав Ричард. — Тут або ви, або я.

Далі стало геть темно, і Ричард трохи спотикнувся, коли вони вже досягли останньої сходинки, а він ще продовжував ступати вниз.

— Пильнуй голову, — сказав маркіз, відчиняючи двері.

Ричард ударився головою, сказав «ой», а тоді пройшов крізь низенькі двері, прикриваючи очі від світла.

Він почував лоба, а тоді протер очі. Двері, крізь які вони щойно пройшли, були дверима комірки з мітлами на сходах будинку, в якому він жив. В ньому було повно і мітел, і ганчірок, а ще там стояла підстаркувата швабра і ціла галерея чистильних засобів, порошоків і рідин. В задній стіні Ричард не бачив жодних сходів, а тільки саму стіну, на котрій висів заляпаний старий календар, від якого вже не було жодної користі, якщо, звісно, 1979 рік не збирався повернутися.

Маркіз роздивлявся оголошення «ХТОСЬ БАЧИВ ЦЮ ДІВЧИНУ?», приліплене коло Ричардових дверей.

— Не найкращий ракурс, — сказав він.

Ричард прикрив двері комірки з мітлами. Він витяг із задньої кишені ключі, відімкнув двері й опинився вдома. На свою чималу втіху, крізь вікно кухні він побачив, що надворі знову ніч.

— Ричарде, — сказала Дуері. — Ти зробив це.

Поки його не було, вона вмилася, а шари її одягу виглядали так, ніби вона принаймні спробувала змити найгірші сліди бруду й крові. Її обличчя й руки вже не були замурзані. Помите волосся набуло червонястого відтінку каштана з тонами міді й бронзи. Ричард задумався, скільки

їй могло бути років: п'ятнадцять? Шістнадцять? Більше? Він не міг сказати.

Дуері загорнулася в коричневу шкіряну куртку, в якій була, коли Ричард знайшов її, велику і схожу на старі пілотські куртки. В ній вона чомусь здавалася ще меншою, ніж була насправді, і ще вразливішою.

— Ну, так, — сказав Ричард.

Маркіз де Карабас став перед дівчиною на коліно й опустив голову.

— Міледі, — мовив він.

Здавалось, що їй стало незатишно.

— О, підведіться, де Карабасе. Я рада, що ви прийшли. Він підвівся одним плавним рухом.

— Як я розумію, хтось промовив слова «послуга», «дуже» і «велика». В поєднанні одне з іншим і в правильному порядку.

— Про це пізніше, — вона підійшла до Ричарда й узяла його руки в свої. — Ричарде. Дякую. Я дуже ціную все, що ти зробив. Я перестелила постіль. І я б дуже хотіла, щоб було щось іще, чим я змогла б тобі віддячити.

— Ти йдеш?

Вона кивнула.

— Тепер я буду в безпеці. Більш-менш. Сподіваюся. На першу пору.

— Куди ти тепер?

Вона лагідно всміхнулася й похитала головою.

— Ні-ні. Я йду з твого життя. Ти був дивовижним.

Вона стала навшпиньки й поцілувала його в щок, як цілують друзів.

— А якщо мені знадобиться з тобою зв'язатися?..

— Не знадобиться. І... — вона помовчала. — Слухай, мені шкода, чуєш?

Ричард зніяковіло роздивлявся своє взуття.